

DIRVA

Valiukenas M.
6140 So. Tripp Ave.
Chicago, IL 60629

SECOND CLASS USPS 157-530

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX FEBRUARY - VASARIO 24, 1994 Nr. 8

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lietuvos nacionalinė
vi. Mažvydo biblioteka

JUNGTINĖSE TAUTOSE

LIETUVA PASISAKO SAUGUMO TARYBOJE

(New York, 1994 m. vasario 15 d., Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėse Tautose). Šiandien Saugumo Tarybos svarstybu dėl padėties Bosnijoje ir Hercegovinoje metu pasisakė Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis, praneša Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėse Tautose. Atviroji Tarybos sesija Bosnijos reikalu vyksta Pakistano ir kitų islaminų valstybių prašymu, suteikti progą ir ne Tarybos nariams išreikšti savo pozicijas Bosnijos klausimu. Atsižvelgiant į praėjusios savaitės įvykius Bosnijos sostinėje Sarajeve ir galimus NATO pajėgų karinius veiksmus, norinčių pasisakyti Tarybos posėdyje sąrašas buvo ilgas.

Savo trumpoje kalboje Ambasadorius Simutis dar kartą pabrėžė Lietuvos valdžios ir žmonių pasibaisėjimą ir gilų susirūpinimą dėl besitęsiančios prieš Bosniją agresijos. "Agresoriaus pajėgos ir toliau savo veiksmams tyčiojasi iš tarptautinės humanitarinės teisės normų ir priimtų karo papročių" sakė Lietuvos atstovas.

Ambasadorius Simutis

informavo tarybos narius apie Lietuvos Seimo priimtą pareiškimą dėl įvykių Sarajeve, kuriame kviečiami Bosnijos, Chorvatijos ir Serbijos parlamentai daryti viską, kad būtų nutrauktos žmonių žudynės. "Lietuvos Vyriausybė sveikina Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos reikalavimus agresoriams nutraukti Sarajevo miesto bombardavimą ir atiduoti Jungtinių Tautų pajėgų žinion savo sunkiąją ginkluotę," toliau kalbėjo Simutis. "Tai nėra kraštutinis reikalavimas. Jis kaip tik yra jau seniai žengtinas žingsnis įgyvendinti priimtas Saugumo Tarybos rezoliucijas, įkuriančias vadintas "saugias zonas", tarp kurių yra ir Sarajevo miestas."

Baigdamas savo žodį, Lietuvos atstovas pabrėžė šio naujo reikalavimo įgyvendinimo būtinumą. Jo nevykdymas reikštų, jog "tarptautinė bendrija pasirodys toleruoti agresiją." "Saugumo Taryba," baigė Ambasadorius Simutis, "vargu ar gali leisti nevykdyti dar vieną jos sprendimą. Tai priverstų prie tragiško Jungtinių

Lietuvos sostinė Vilnius. Dalis senamiesčio iš paukščio skrydžio. Priekyje jėjimas į Aušros Vartus ir gynybinės sienos likučiai.

A. Sutkaus nuotr.

Tautų ir NATO patikimumo žlugimo."

Lietuvos delegacijos nariai jau trečią kartą nuo konflikto pradžios dalyvauja Saugumo Tarybos viešose svarstybose Bosnijos klausimu.

(LR Misija JTO)

NEPASTOVŪS POLITINIAI VĖJAI RYTŲ IR VIDURIO EUROPOJE

Rusijos kuriama nauja mitologija yra panaši į Gorbaciovo laikų propagandinę sistemą. Rusija stiprina kietą imperinę politiką kaimyninių šalių atžvilgiu, tačiau tai darydama perspėja, kad jei kas nors priešinsis tai politikai, gali paskatinti Žirinovskio atėjimą į valdžią.

Europa, pasak V. Landsbergio, dabar yra padalinta į tris dalis: viena - tai saugioji vakarinė Europos dalis su Europos Sąjunga ir NATO struktūromis, kita - visiškai rytinė dalis, "pajungtoji ir engiamoji Rusijos dominuojama arba rusiškoji Eurazija", ir trečia - tarpinė zona, kurią galima pavadinti "Stalckerio zona", t.y. suniokota, sutrikusi, ir kuri gali pakrypti į vieną ar kitą pusę. Šios zonos šalys nenori būti karinės sąjungos su Rusija zo-

na, kita alternatyva - NATO igaliojimų išplėtimas į tarpinę zoną. Programa "Partnerystė vardan taikos" atsirado, kaip alternatyva narystei NATO, tačiau ji teikia tam tikrų galimybių šalims, kurios jaučiasi pavojuje, kreiptis dėl konsultacijų į NATO. Lietuva galėjo tą padaryti Prezidentui Brazauskui būnant Briuselyje, tačiau to nepadare - gal būtų tai mūsų valdžios nuostata, kad Rusijos nereikia erzinti. Pavojus egzistuoja - vien Karaliaučiaus rusų armija yra nuolatinis gyvybinis pavojus Lietuvai.

Matomas Rusijos siekimas įtakoti JAV ir per Amerikos Prezidentą padaryti įtakos Vakarų Europos Valstybėms. Clintono administracija patyrė labai daug kritikos po vizito į Briuselį ir Maskvą. Naujas dalykas yra

straipsnis "Washington Post", kuriame nušviečiamas Clintono administracijos aukščiausios vadovybės posėdis vasario 1 d., kuriame buvo svarstoma, jog laikas pakeisti užsienio politikos kryptis: nuo susikoncentravimo į Rusijos vidaus problemas, į Rusijos santykius su kaimynais, o ypač su Ukraina, net 1994 metus vadinant Ukrainos metais, kaip kad 1993-ieji buvo Rusijos metai, sakė aukštas Amerikos pareigūnas. Galime tik suabejoti, ar ne per vėlu tai yra. Pozityvu tai, kad Clintonas skubiai dvigubai padidino pagalbą Ukrainai ir kad pradedama akcentuoti, jog trijų valstybių atstovai Maskvoje susitarė dėl trijų dalykų: 1) raketinio ginklo likvidavimas, 2) Amerikos pagalba Ukrainai, 3) garantijos Ukrainos sienoms. JAV norėtų dabar būti Ukrainos pusėje, bet kiek laiko jau yra prarasta.

(Nukelta į 4 psl.)

STATE OF OHIO
Executive Department
OFFICE OF THE GOVERNOR
Columbus
RESOLUTION

WHEREAS, February 16, 1994 marks the 76th Anniversary of the restoration of independence for the Republic of Lithuania; and

WHEREAS, The Lithuanian American Council, Inc., Cleveland Chapter will observe this most important date for Ohio's Lithuanian-American community with a commemorative program at Our Lady of Perpetual Help Church in Cleveland on Sunday, February 13, 1994; and

WHEREAS, The State of Ohio was the first state of the union to recognize the independence of the Republic of Lithuania after the Soviet Union relinquished its colonial rule; and

WHEREAS, Mr. K.A. Pautienis and members of the Lithuanian community in Ohio should be commended for their many years of tireless, personal efforts to restore freedom, democracy and a free market economy to their beloved homeland of Lithuania; and

WHEREAS, The featured speaker at this event will be Miss Ginte Damusis, advisor to Lithuania's Permanent Mission to the United Nations, and entertainment provided by Mrs. Virginia Muliolis; and

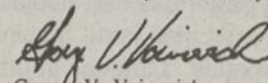
WHEREAS, The flag of the Republic of Lithuania proudly will be flown on the Captiol grounds on February 16, 1994 in honor of Lithuanian Independence Day in the State of Ohio.

NOW, THEREFORE, I, GEORGE V. VOINOVICH, Governor of the State of Ohio, do hereby extend my warmest personal greetings to Mr. K.A. Pautienis, President, the officers, members and friends of the Lithuanian American Council, Inc., Cleveland Chapter and designate February 16, 1994 as

LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY

throughout the State of Ohio and invite all multicultural communities to join in appropriate observances.

On this 13th day of February, 1994;

George V. Voinovich
Governor

OHIO Valstijos Gubernatoriaus George V. Voinovich sveikinimas lietuviams Vasario 16-sios proga.

Girdėta iš Vilniaus

• **SAULIUS STOMA ATLEISTAS IŠ "LIETUVOS AIDO" VYRIAUSIOJO REDAKTORIAUS PAREIGŲ.** Iš "Lietuvos aid" vyriausiojo redaktoriaus ir uždarnosios akcinės bendrovės valdybos pirmininko pareigų atleistas Saulius Stoma. Naujuoju bendrovės valdybos pirmininku ir "Lietuvos aid" redaktoriumi paskirtas Seimo narys Saulius Šaltenis.

Pasak "Lietuvos aid" vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojo Valentino Ardžiūno, Sauliaus Stomos paslaugų atsakyta dėl profesinių ir finansinių priežasčių ir siekiant atnaujinti laikraštį. Laikraštis pastaruoju metu turi tokių sunkumų, kurių neturėtų turėti, sakė Valantinas Ardžiūnas. Ne visada laikraštis išeina 24 puslapių, kaip buvo žadėta. Be to, daug kas buvo nepatenkintas Sauliaus Stomos, kaip vyriausiojo redaktoriaus vadovavimo stiliumi, ypač žurnalistai.

Vėliau Saulius Stoma pareiškė, kad jis nenori išeiti iš vyriausiojo redaktoriaus pareigų, tačiau jį spaudžia kai kurios politinės jėgos, pirmiausiai, jo žodžiais tariant, Lietuvos konservatoriai.

Vytautas Landsbergis po to spaudos konferencijoje sakė, jog konservatoriams nesvarbu, kas valdys "Lietuvos aid".

• **[TEIKTI VALSTYBĖS APDOVANOJIMAI.** Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas antradienį įteikė apdovanojimus Lietuvos valstybei, jos kultūrai, menui ir mokslui nusipelnusiems žmonėms. Prezidento dekretu jie apdovanoti Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinais ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medaliais Lietuvos valstybės atkūrimo dienos – Vasario 16-osios – proga.

Apdovanojimai buvo įteikiami Prezidento salėje. Cereemonijoje dalyvavo Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius, Seimo nariai, Prezidento patarėjai, kultūros, meno, mokslo darbuotojai.

Pradėdamas apdovanojimo ceremoniją, Algirdas Brazauskas pasakė, kad savotiška valstybės tęstinumo sąsaja yra tai, kad šiandien įteikiami apdovanojimai trims nepriklausomos Lietuvos Gedimino ordino kavaliereis – Stasiui Bačkiui, Vladui Patalauskui ir Antanui Malijoniui. Taip pat buvo apdovanoti Lietuvos kariuomenės savanoris, dimisijos kapitonas Vladas Patalauskas, Monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas, pedagogikos mokslų habilituota daktarė Meilutė Julija Lukšienė, pirmoji moteris ir taip pat pirmoji pedagoga, apdovanota Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

Apdovanojamųjų būryje – teisininkas, istorijos mokslų daktaras, Lietuvos Mokslų akademijos narys korespondentas, dabar Seimo narys Juozas Bulavas, Vilniaus universiteto profesorius, Lietuvos Mokslų akademijos tikrasis narys Vytautas Mažiulis, žymus Lietuvių teatro režisierius aktorius Juozas Miltinis, dirigentas, smuikininkas, Lietuvos kamerinio orkestro vadovas profesorius Saulius Sondeckis, tapytojas, menotyros mokslų daktaras profesorius Augustinas Savickas. Pagerbti skulptorius Vytautas Kašuba, viena ryškiausių disidentinio judėjimo asmenybių Viktoras Petkus, krepšinininkas Stepas Butautas, boksininkai Algirdas Šocikas ir Danas Pozniakas.

• **BAIGĖSI DISKUSIJA VIDAUS POLITIKOS KLAUSIMAI.** Diskusija Seime apie Lietuvos vidaus politiką, Ministro Pirmininko Adolfo Šleževičiaus nuomone, nebuvo konstruktyvi. Opozicija daugiausia siekė dezinformuoti Seimą ir visuomenę apie Lietuvos ūkio būklę, iš esmės nepateikdama jokių pasiūlymų jai gerinti. Tačiau Ministras Pirmininkas pažadėjo, kad Seimo narių pastabas Vyriausybė atidžiai išnagrinės.

Diskusija apie vidaus politiką prasidėjo praėjusį ketvirtadienį. Joje dalyvavo per 30 Seimo narių. Daugiausiai kritikos Prezidentas, Vyriausybė, kitos vykdomosios valdžios institucijos sulaukė dėl ekonominių reformų, ypač žemės ūkyje, nesklandumų, pernelyg lėtų privatizavimo tempų, nusikalstamumo didėjimo, vis labiau įsigalinčios korupcijos.

Tačiau, daugelio Seimo narių nuomone, tai buvo ginčas tarp Seimo daugumos ir opozicijos, kurio metu vieni į kitų argumentus nelabai norėjo įsiklausyti. Jokių dokumentų diskutuojamu klausimu Seimas nepriėmė.

• **LIETUVA GAMINS IBM KOMPIUTERIUS.** Antrajame šių metų pusmetyje Lietuvoje bus pagaminti pirmieji naujausių IBM modelių kompiuteriai. Šiemet jų ketinama pagaminti 15-20 vienetų, kitamet – maždaug vieną tūkstantį, o nuo 1997-ųjų – iki 100 tūkst. per metus.

Vadinamieji RISC architektūros personaliniai kompiuteriai bus gaminami naujoje kompiuterių projektavimo ir gamybos firmoje "Sigmenta". Kompiuterių pagrindas bus naujausi, perspektyvūs "Power PC" mikroprocesoriai, kurių masinė gamyba pasaulyje prasidės tik šiais metais. Lietuvos įmonė juos pirs iš IBM. Ši firma taip pat parduos visą būtiną techninę įrangą, technologijas, elementus, teiks informacinę paramą.

Gaminti šią techniką Lietuvai pasiūlė pasaulinio koncerno IBM Vokietijos naujų technologijų vystymo laboratorijos vadovai.

Nelengva rusams palikti Latvija

Švedijos vyriausybė, užsienio reikalų ministrė Margarethe af Ugglas ir pats premjeras Carl Bildt išreiškė susirūpinimą Rusijos politika Baltijos šalyse. Rusija tebeleiko Estijoje ir Latvijoje savo kariuomenę. Rusijos politikai aiškina, kad Rusija neturi butų kariviam apgyvendinti. Tai, kaip žinome, jau sena dainelė, bet paskutiniu metu pasigirsta ir naujų argumentų: Rusijai reikia saugoti "artimąjį užsienį" kad čia neišbrautų priešiškos Rusijai jėgos. Reikia saugoti rusus, kuriems gresia vietinių "fašistų" persekiojimai. Su šiuo tvirtinimu paprastai padidinamas tų rusų skaičius. Maskva neslepia ir fakto, kad Latvijoje yra trys svarbios karinės bazės: karo laivyno uostas Liepojoje, radaro įrengimai Ventspilyje ir antibalistinių raketų bazė Skruondoje.

Latvijoje šiandien yra 2,6 mil. gyventojų, iš kurių latviai sudaro 54 proc. Rusai kolonistai sudaro 33 proc. kitataučių, jų tarpe nemažai lietuvių. Iš rusų tautybės gyventojų apie 37 proc. turi Latvijos pilietybę. Prieš Antrąjį Pasaulinį karą, 1935 metų gyventojų surašymas parodė, kad latvių buvo 76 proc. Latvijos gyventojų. Jau tais laikais rusai sudarė 10.6 proc., žydai – 4.8 proc., vokiečiai – 3.2 proc. Visas ketvirtadalis Latvijos gyventojų buvo nelatviai.

Ekonominėje krizėje atsidūrę Rusijos vadovai, greičiausiai, nenori išeiti iš Latvijos dėl latvių gamybinio pajėgumo. Tik 16 proc. latvių dirba žemės ūkyje ar miško pramonėje. Net 41 proc. dirba pramonėje ir prekyboje. Kaip latvių laikraštis "Cina" (Kova) skelbė 1991 m. sausio 25 d. beveik visi elektrinių traukinių ir dyzelinių traukinių vagonai buvo gaminami Latvijoje. Čia gaminamos telefono būdelės,

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

56 proc. visos buvusios Sovietų Sąjungos telefono aparatų, 26 proc. įvairių šaldymo įrengimų, net 58 proc. mažų motociklų (mopedų), 22 proc. radijo priimtuvų, 11 proc. mezgimo mašinų. Kaip gi rusai imperialistai paliks tokias aukso kasyklas?

Rusijos prezidento Jelcino patarėjas Andranik Migranyan sukėlė naują nerimo bangą Baltijos valstybėse, parašydamas rusų laikraštyje "Nezavisimaja Gazeta", jog Rusija padarė pagrindinę klaidą, suteikdama Baltijos šalims nepriklausomybę tuoj po Sovietų Sąjungos suirimo. Jis toliau pabrėžė, kad jeigu Vakarų valstybės trukdytų "integravimą ir stabilizavimą" teritorijose prie Rusijos sienų, tai būtų laikoma "nedraugišku veiksmu".

Užsienio stebėtojai mano, kad tokie pareiškimai reiškia spaudimą Lietuvai, Latvijai ir Estijai įsijungti į artimesnius ekonominius ir karinius ryšius su Rusija. Kai kurie Maskvos politikai ramina užsienio stebėtojus, kad tie grasinimai skirti daugiausia "vidaui rinkai". Pripažįstama, kad tarp rusų vyrauja nuomonė, jog Baltijos šalys yra nedraugiškos ir "nedėkingos" Rusijai ir jos žmonėms.

Darbo unijos Europos sąjungoje

Sausio 27 įvyko Ispanijos darbininkų generalinis streikas, užsitęsęs tik vieną dieną. Europos valstybėms susijungus į ekonominę sąjungą, keičiasi ir darbininkų sąjungų uždaviniai ir jų galios. Pernai jau įsisteigė Europos Darbo sąjungų federacija, kurios sekretoriumi išrinktas Zygmunt Tyszkiewicz. Darbininkai jau išsuderėjo taisykles, kurios leidžia steigti patariamąsias darbo unijų komisijas, ku-

rios tarsis su darbdaviais, tačiau tik su tokiais darbdavių bendrovėmis, kurios turi įmones keliose valstybėse ir kurios savo įmonėse turi mažiausiai 1,000 darbininkų. Kaip tos darbininkų komisijos veiks ir kuo jos galės prisidėti prie darbdavių sprendimų dar teks išsiaiškinti ir susitarti.

Ispanijos darbininkų streikas yra jau trečias per paskutinius šešerius metus, nors Ispaniją valdo socialistai ir nedarbas siekia 23 proc. Po Ispanijos daugiausia streikų yra buvę Italijoje, Suomijoje, Airijoje ir Britanijoje. Mažiausiai streikų per paskutinius 16 metų buvo Šveicarijoje, Olandijoje, Vokietijoje, Norvegijoje.

Sustojo "PRAVDA"

Sausio 25 nepasirodė Maskvoje leidžiamas dienraštis "Pravda". Šis Lenino įsteigtas laikraštis per paskutinius pusantrų metų buvo finansuojamas graiko komunisto milijonieriaus Yannis Yannikos, kuris įsteigė "Pravda International" leidyklą, sau pasilikęs 55 proc. balsų ir laikraščio nuostolius. Šiemet jis pareikalavo, kad jo pavardė būtų įrašyta šalia Lenino, kaip laikraščio leidėjo. Rusai "Pravdos" redaktoriai, pasipiktinę šitokiu "šventvagišku" reikalavimu, jį atmetė. Graikas nutraukė lėšų teikimą ir "Pravda" sustojo.

Finansinės laikraščio problemos visur panašios. Daug žmonių metė skaityti laikraščius, pasitenkindami televizijos ir radijo patarnavimais. Geriausiai verčiasi šiuo metu "Moskovskij Komsomolec", kuris skiria mažai vietos politinėms žinioms, o daugiau siekia patenkinti minios skonį. Stipriai laikosi ir pelną daro "Izvestijos", kurios jau senokai

(Nukelta į 7 psl.)

Nuo partnerystės link narystės. NATO ekspertų Lietuvoje spaudos konferencija.

Raimundo Šuikos nuotr.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. •
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį
metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai
pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NEŽINOMI VIEŠPATIES KELIAI

Juozas Žygas

Kosminėje erdvėje žvaigždynai skrieja neįsivaizduojamu greičiu. Saulės sistemoje visos planetos, asteroidai ir kometos, taip pat savo orbitoje milžinišku greičiu skrieja aplinkui saulę, o visa saulės sistema aplinkui Paukščių tako centrą. Tačiau astronomai apskaičiuoja saulės ar mėnulio užtemimus, dešimtmečiais pirmyn. O kometų orbitas net šimtmečiams, kadangi yra tikslus Visatos laikrodis. Visatoje nėra logikos, bet dėsningumas. Kuomet pirmieji astronautai Apollo raketą 1969 m. buvo paleisti į mėnulį, tai raketą nebuvo nutaikyta į mėnulį ir erdvės kapsulė su astronautais į ją neskriejo, bet į susitikimo tašką. Erdvės mokslininkai galėjo tiksliai apskaičiuoti, kur po kelių šimtų tūkstančių mylių kelionės, bus tas "susitikimo taškas". Kadangi visatoje yra dėsningumas.

O Mūsų mažytė planeta, kurią vadiname Žeme, nors savo orbitoje keliauja laikrodžio tikslumu, bet jos gyventojai, galbūt, vienintelės protingos būtybės visoje visatoje, savo gyvenimą taip tvarko, kad sunku numatyti, kas už savaitės bus. Atrodo, kad nei dėsningumo, nei jokios logikos nėra! Lengviau yra apskaičiuoti Galileo ar Halley kometų orbitas, negu numatyti Amerikos, ypač dabartinės administracijos, ėjimus. Clintonas iš orbitos išėjo, į Maskvą nuvyko, ir visokių nesamonių prikalbėjo. O tos jo kalbos net tik Jelcinui, bet net VI. Žirinovskiui patiko. O visokių politinių prognozių analizuotojams, visai galvas susuko. Nes nebežino, ko daugiau iš Clintono, būtų galima tikėtis.

Mes, Amerikos lietuviai, irgi esame apstulbę. Kadangi G. Bushui Gorbačiova besaikiai remiant, daug-

iausiai už Clintoną balsavome. Manydami, kad jis bus mūsų reikalams palankesnis. Bet išėjo priešingai. Beveik, kaip liaudies pasakyme, kad: "Bėgdami nuo vilko, ant meškos užbėgome". Bendrai paėmus, remtis JAV ar net Jungtinių Tautų pagalba, būtų labai rizikinga. Jau gerai žinome, kas Bosnijoje vyksta. Kuomet kraujas liejasi, vaikai jokios ateities nebeturi: tai tik žodžiai, žodžiai, tušti žodžiai tegirdėti! O tai yra todėl, kad serbai yra slavai, todėl Maskva ir Žirinovskis juos remia. O Vakarai bijodami Maskvą suerzinti, visai jai pataikauja ir serbams tik mažuoju pirštu pagraso. Dar didesnė ironija yra tai, kad patys nieko nedarydami, Bosnijai ginklų embargo taiko. Jeigu ne tas embargo, tai gal patys bosniečiai galėtų geriau apsiginti. Manau, kad musulmoniškai kraštai galėtų juos stipriau paremti. Tai tokia yra iš NATO nauda!

Lietuva, atrodo, nemato tai, kas pasaulyje vyksta ir labai daug vilčių į NATO deda. Dabar Lietuva turi tris nelabai draugiškus kaimynus, būtent: Rusijos igulas Karaliaučiaus srityje, Lenkiją ir Gudiją. Kiekvienas iš jų, jeigu panorėtų, tai Lietuva galėtų užimti per vieną dieną. Nežiūrint to, kad Lietuva jau turi generalą ir pulkininkus, tačiau parengtos kariuomenės neturi. Jau žinome kaip NATO veikia. Kol sušauktų asamblėja, tai okupacija jau būtų praeities reikalas. Negalima kitais pasitikėti, o daugiau patiems pasistengti.

Lietuva geografiniu požiūriu, yra labai pavojingoje vietoje. Jeigu mažas nori tarp didelių nesumindžiotas išlikti, tai turi būti labai vikrus. Jeigu pažiūrėsime dabar į dabartinę Lietuvą, tai

Lietuva laisva! Pagaliau ta, taip ilgai laukta, diena išaušo! Kaip mes visi džiaugėmės. Juk kiek demonstravom, kiek rašėm ir skambinom į Washingtoną! Lietuva laisva! Na, ir dabar ką? Ką mums dabar daryti? Įdėjų ir siūlymų yra įvairių. Pavyzdžiui, nemažai žmonių yra pasisakę, kad planuoja važiuoti ir ten gyventi. Iš tikro gi, tik daug kalbama bet labai mažai kas važiuoja bent kiek ilgesniam laikui. Realiai galvojant bent dabar, važiuoti ir ten gyventi, atrodo, nebūtų geriausias sprendimas. Yra per daug politinių neaiškumų.

Viena moteriškė man pasakė: "Kaip puiku, Jūs su šeimom dabar galėsite savo vaikučius į Lietuvą vežti į stovyklas!" Pasakė, lyg tai būtų galima įsodinti vaikus į mašiną ir koku stebuklingu tiltu nuvažiuoti į Lietuvą. Atrodo, kad užmiršo, jog į Lietuvą reikia skristi ir nemažą pinigų už tą malonumą sumokėti.

Kiti sako, kaip dabar bus lengva lituanistinėje mokykloje mokytis ir mokytojauti. Visas knygas ir pratimus bus galima tiesiai iš Lietuvos gauti." Atrodytų, kad be-lieka tik šūktelti... KAIP PUIKU!!! Tačiau iš tikro, argi jau taip PUIKU?

APIE JAUNIMĄ ESANTĮ IR BŪSIMĄ, JŲ IR MŪSŲ ATEITĮ

Dana Mikužienė

Praėjusių metų pabaigoje, Chicagoje vykusioje Korp! Neo-Lithuania suvažiavime, paskaitą apie lietuviybės išsaugojimo problemas skaitė lituanistinės mokyklos mokytoja, aktyvi mokytojų studijų savaitių dalyvė ponija Dana Mikužienė. Paskaita suvažiavimo dalyvių tarpe sukėlė didžiulį susidomėjimą.

Būdami įsitikinę, jog paskaitoje iškelti klausimai nemažiau aktualūs visai mūsų tautinei bendruomenei, nežymiai poredagavę ir pritaikę spaudai, paskaitą spausdiname DIRVOJE.

Būsime nuoširdžiai dėkingi visiems mūsų mieliems skaitytojams, kurie atsiųs pastabas ir mintis, paskaitoje išsakytais klausimais.

DIRVA

Staciai stebiuosiu kad mūsų organizacijų ir vadovai ir bendrai visuomenės organizacijų veikėjai gali taip naiiviai galvoti. Man atrodo, kad taip tvirtinantys iš amžinų posėdžių nėra akių pakėlę ir nėra pažvelgę į mūsų dabartinį stovį išeivijoje, jos organizacijose, kasdieniniame gyvenime ir ypatingai ir svarbiausia lituanistinėse mokyklose.

Atrodo, kad staiga galime visi atsisakyti iki šiol atlikto darbo. Užmirškime, kad 50 metų steigėm, dirbom, kovojom ir plovėmės išlaikyti lietuviybę išeivijoje, kur ji bebūtų. Užmirškime visas organizacijas, kurias išeivijoje per naują steigėme, viską paveskime Lietuvai. Atrodytų, lyg tai mūsų

Tikriausiai daugeliui gali pasirodyti, jog visai nesi-džiaugiu, kad Lietuva atgavo nepriklausomybę. Čia yra neteisybė. Visi mes džiaugiamės. Mūsų išeivijos patriotizmas, turbūt, didesnis ir stipresnis negu pačių Lietuvos lietuvių. Patys yra tai pareiškę. Gali netgi atrodyti, kad man nerūpi Lietuva ir jos žmonės. Ir čia neteisybė. Man ir kitiems mano amžiaus žmonėms LABAI rūpi Lietuva ir jos žmonės, todėl ir dedame visas pastangas lietuviybės išlaikymui čia.

Jei nebūtų mūsų tėvai, Jūs ir Jūsų draugai ir bendraamžiai įsteigę tiek organizacijų ir mokyklų, šandien nebūtų tokių žmonių kaip mūsų kolegos Lendrai-

Washingtono Universitete, esančiam Seattle, Wash., šią vasarą veiks Baltic Studies vasaros semestras. Jis tęsis nuo birželio 20 iki rugpjūčio 19d. Mokslas vyks kasdien, per savaitę iš viso po 20 valandų.

Nuotraukoje Seattle Pabaltiečių vadovybė su kursų iniciatoriais. Sėdi vidury LB pirm. Jūratė Harrison, prof. Tom DuBois, prof. Daniel Waugh Valytė-Sparkytė. Stovi vidury, Ina Bertulytė Bray, gale – Irena Blekys.

to vikrumo visai nematyti. Tiesa, vikriai varį vogė. Bet jeigu pažiūrėsime į ekonomikos tvarkymą ir politinius ėjimus, tai dar sunkiau suprasti, negu Clintono kalbas. Tik yra toks skirtumas, kad Clintonas yra JAV prezidentas, tad patinka ar nepatinka, bet klausytis reikia.

kova Lietuvą išlaisvinti jau užsibaigė, o mūsų darbas taip pat jau baigtas. Deja, toli gražu, taip nėra. Tas darbas ne tik, kad nebaigtas, bet dabar turime dar daugiau pastangų įdėti, kad išlaikytume ką iki šiol esame pasiekę.

čiai, Jokubauskai, Augaičiai, Grybaitė, ir dar daug daug kitų, kurie po Kovo 11-tos įsteigė Lithuanian Hotline ir iš kurio išsivystė Lithuanian Mercy Lift, per kurią milijonai dolerių, vaisių ir medicinos reikmenų pasiekė Lietuvą. Be šitos

(Nukelta į 4 psl.)

Pusiau rimtai, pusiau juokais

Bitute, pilkoji...

Kazys Saja

Tiksliai nepasakyciau priezasties, kodėl pasidariau beviltiškas toliaregis. Gal todėl, kad arti nebematau jokios vilties ir perspektyvos.

Vieną dieną Gedimino prospekte iš tolo pamačiau priešais ateinantį poną Brazauską. Pėsčią Ekscelenciją! Ar gali būti?! Žadėjau stabtelėjęs pasakyti jam – nekreipkite dėmesio, ką apie jus rašo Vasiliauskas. Kiti ne tiek prisidirbę. Jei gu prokuratūrai nusispjaut, tai ir jums nėra ko jaudintis.

Ne, vis dėlto apsirikau. Kitas toks, plačių pečių, iš tų pačių... Ne Brazauskas, o ponas Petkevičius, ką tik patvirtintas Nacionalinio saugumo pirmininku. Jau norėjau pagerbti jį už tokią ištikimybę šautuvui ir už tai, kad anais laikais manęs nenušovė, bet iš arčiau paaiškėjo, jog tai ne Petkevičius, o ponas Rajeckas. Apisirikau, bet nelabai. Pamačiau, jog visus galėčiau sveikinti tais pačiais žodžiais: jeigu prokuratūra tyli, ir jums nėra ko jaudintis. Visus būtų galima pagirti už

gerus norus, kuriais jie grinda Lietuvos kelią...

Šioj vietoj mintyse paskendęs plest ir išsitiesiau kaip ilgas. Užkliuvau už elgetaujančio dėdulės kojų. Supykęs riktelėjau:

– Sėdi čia išsipleikęs! Bus tau, kai turėsi pajamas valstybei deklaruoti!

– Nebus, – atsakė šis. – Aš buvęs tremtinys, viena koja nušalus, kita lageryšuns apkramtyta. Ministras ir tiems jau nieko deklaruoti nebereiks. Sakau, gal kuris iš džiaugsmo ir man kokį centą į kepurę įmes.

Atsiprašydamas imečiau ir aš. Toliau einu pro Lukiškių aikštę ir, rodos, aiškiausiai matau: ten, kur stovėjo Iljičius, stovi ponas Jursėnas. Yra apie ką pamąstyti. Gal čia stovės kada nors jo paties monumentas? Ir vėl pardon, ir vėl apsirikau. Čiagi tas – su žandenom, mūsų mielas, gerbiamas ministras! Irgi nepėsčias. Daug protingesnis negu atrodo. Stovi ir žiūri į rūmus, kuriuose būtų galima įkurdinti kokias nors artimojo užsienio ambasada.

Bet kad jis su barzda! Iš kuklumo žmogus buvo šiek tiek susigūžęs ir įtraukęs galvą. Vadinasi, vėl apsišoviau. Bet ne iš esmės. Ar tik ne ponas Bernatonis? Tas pats. Gal žmogui vaidenasi koks perversmas, opozicijos sąmokslas, todėl aikštės vidury jam atrodo saugiausias. Čia ir stūksantys rūmai užstoja negerus vėjus. Puiki vieta!

Dėl tų savo regos sutrikimų kreipiausi į vieną akių daktarą, kuris vienam laikraščiu sudarinėja horoskopus ir, reikia pasakyti, iš bado nemiršta. Jis įvarvino man į veizolus po lašą reikalingų vaistų ir liepė dar pasivaikščioti, paganyti praskaidrintas akis.

Pereinu Žvėryno tiltą ir matau – regiu kaip televizorių, kad prezidentinė vėliava baisiai negražiai užlopyta. Kaip čia yra, – galvoju, – Seimas ruošiasi pirkti kelias dešimtis vokiškų limuzinų mūsų išrinktųjų patogumui, o čia tokiai reprezentacinei vėliavai lėšų nebesugraibo!

Dar kiek paėjęs pamačiau, jog tai ne lopas, o lapas. Popieriaus lapas, vienragio prismeigtas prie mūsų Vyčio. Štai kokių pokštų iškrečia vis nenurimstantys vėjai virš Seimo rūmų! Negi čia būtų koks opozicijos pokštas? "Respublika" būtinai parašys, jog čia Landsbergio darbas. Todėl eisiu, – manau, – perspėsiu kurį nors rūmų darbuotoją.

Ačiū Dievui, lapas nuplasnojo į tą vietą, kur prieš savaitę rūko kareiviais aptvertas spec. laužas Sausio 13-jai paminėti. Pakėliau tą lapą ir pro storus akinius pamačiau, jog tai kažkurio Seimo nario galbūt nepasakyta kalba, ginanti aukštų

valdžios vyrų privatų gyvenimą.

Bitute, pilkoji, iš kur medų nešioji? – tokios pradžios net Albertynas būtų pavydėjęs. – Kaip vargšė bitelė negalėtų atsakyti, iš kur ji sėmėsi saldaus žiedų nektaro, taip ir aš arba jūs, net ranką prie kišenės pridėję, negalėtumėt tiksliai pasakyti, kiek joje litų. O kiek dar jų seife, kiek banke, kiek stalo stalčiuje? Kiek sudėta į mašiną, į garažą, į pačią, į uošvę, į dėdes, tetas, vaikus ir anūkus? O kiek dar sen bei ten investuota ir privatiuota?..

Dar yra sakoma: argi žmogus žinai, nuo ko tuniki. Yra daugybė būdų ir pariebėti, ir suliesėti. Ir kištis į tuos intymius dalykus niekas neturi teisės! Jeigu Konstitucija ir leidžia, prezidentas trumpai ir aiškiai išdėstė savo veto! Jeigu mes pradėtume skaičiuoti, dėlioti, rašyti, kas ko ir kiek dovanojo, kiek aš galbūt visai netyčia užsidirbau arba jums, liaudiškai šnekant, nuskilo, tai kada mes galėtume rūpintis valstybės ir žmonių reikalais? Artėja savivaldybių rinkimai, kuriuos mes privalome laimėti. Turim kuo greičiau gauti tuos opelius arba folksvagenus ir dažniau važinėti pas rinkėjus. Suteikime jiems tą privilegiją pirmiesiems deklaruoti savo pajamas, o mes dar pakentėkim, palaukim.

Jeigu jūs nubalsuosit už pajamų deklaravimą valdžios pareigūnams, jeigu man reiks atsakyti, iš kur tas medus, kurį susinešiau į savo korius, aš atsakysiu... iš žaliųjų rūtytelių, iš gvazdikų, razetelių. Ačiū už dėmesį.

Baigiau skaityti ir staiga pajutau, kad man kažkas vožė per galvą. Atsitokėjau "Talino" parduotuvės tarpu-

vartėj. Apsiciupinėjęs pajutau, kad nebeturiu piniginių. O joje buvo pusantro lito, taupomojo banko knygelė su senais indėliais ir jokios naudos neduodančios akcijos, kurias įsigijau už investicinius čekius. Gražiai apmoriau plėšikus. Net pasidarė jų gaila – kaip ponui Petkevičiui draugo Burokevičiaus.

Dabar esu švarus kaip misingis – be pinigų ir be griekų. Tą linksmą faktą jums ir deklaruojau.

("LA"94.01.25 Nr.16)

NEPASTOVŲS POLITINIAI VĖJAI

(Atkelta iš 1 psl.)

Ukrainos likimas yra gyvybiškai svarbus Lietuvos nepriklausomybei, ir labai svarbu paremti kiekvieną nepriklausomybinę tendenciją Ukrainoje.

Dabar akcentuojamas naujas JAV užsienio politikos viršūnių susivokimas, yra sakoma, kad "mes esame griežtai prieš Rusijos įtakos sferos didėjimą". Patvirtinama, kad JAV nori paspartinti Rusijos kariuomenės išvedimą iš Estijos ir Latvijos. Taip pat neblogo kampanija, kai Amerikos aukšti pareigūnai sako, jog Rusijai yra geriau turėti nepriklausomas Baltijos valstybes ir nepriklausomą Ukrainą, sakoma, kad Rusijos kariuomenė "toli peržengė" taikos palaikymo reikalus Gruzijoje. Tokie yra nauji, realesni Rusijos politikos pervertinimai. Nors tai nėra atviras klaidos pripažinimas, tačiau nauji akcentai rodo, kad ankstesnė, prorusiška linija, spaudžiant Ukrainą, ar ignoruojant Rusijos veiksmus Kaukaze, Moldovoje, buvo ir Amerikos politikos klaidos.

Rasa Rastauskienė

APIE JAUNIMĄ ESANTĮ IR BŪSIMĄ, JŲ IR MŪSŲ ATEITĮ

(Atkelta iš 3 psl.)

organizacijos daug vaikų ir žmonių Lietuvoje būtų mirę. Ar šitie žmonės, jei nebūtų jų tėvų, organizacijų ir lituanistinių mokyklų lietuvių iškviesti, galėtų ar norėtų taip savanoriškai savo laiku ir savo pinigų dirbti? Abejoju.

Pažvelkite į APPLE grupę, kuri yra susidariusi iš profesionalių mokytojų ir kuri važiuoja į Lietuvą mokyti tenyščius savo kolegas. Jų seminarai moko kaip atkreipti dėmesį į naujus mokymo metodus ir pritaikyti juos dabartinėje Lietuvoje. Kiek vaikų su menkiausiom problemom vienu ar kitu laiku buvo pašalinti ar ignoruoti, nes mokytojai nemokėjo ir nežinojo kaip tuos vaikus mokyti. APPLE steigėjos, lietuvės, surenka grupę mokytojų ne vien tik lietuvių ir, aukodamos savo laiką, važiuoja, kad perteiktų savo metų metais išmoktas žinias. Kas, jei ne mūsų lituanistinės mokyklos ir organizacijos užkrėtė tą norą padėti saviems? O kaip kitos organizacijos, kaip Vaikų Viltis ir Saulutė? Ar jos savaip nepadedą Lietuvai?

Širdis prisipildo išdidaus džiaugsmo, kada lituanistinėse mokyklose, paskelbus vajú rinkti Lietuvos vaikams vitaminų ar mokyklinių reikmenų, mūsų vaikai neša juos saujomis.

Kai buvo laikas demonstruoti, šalti, vėliavas nešti, – ar mūsų vaikų nesimatė ten? Kai rodė per televiziją kas Vilniuje Sausio 13 įvyko, – mūsų vaikai susėdę kartu su mumis verkė ir vėliau laiškus rašė. Iš kur atsirado ta meilė žmonėms ir kraštui, kuris man yra dar nepažįstamas, o mano vaikams tik pasaka? Ar ne iš Jūsų organizacijų ir mokyklų steigėjų? Ar ne iš mūsų tėvelių, kurių didžiausias tikslas buvo mūmuse įkvėpti tą gilią meilę Lietuvai ir mus gerai išmokslinti, kad, kai bus reikalas, galėtume Lietuvai padėti? Tikslas pasiektas. Esame išsimokslinę, patriotizmo ir meilės Lietuvai pilni. Mūsų vaikai taip pat lanko mokyklas ir aktyviai dalyvauja Lietuviškose organizacijose. Bet kiekvieną dieną darosi sunkiau ir sunkiau.

(Bus daugiau)

P. Oną Mikulskienę aplankė giminaičiai iš Lietuvos., Iš deš. dr. R. Talžūnienė, O. Mikulskienė, Artūras ir Virginija Bareišos ir jų mažylis.

V. Basevičiaus nuotr.

Išvyko į Dievės dausas...

MARIJA ALSEIKAITĖ – GIMBUTIENĖ

Bronys Raila

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Ar dievai buvo tik vyrai, – o moterys?

Trys pastarieji M. Gimbutienės veikalai buvo tie, kurie daugiausiai atkreipė jau ne vien profesinių akademinių sluoksnių, bet ir daug platesnės visuomenės, ypač dabar stiprėjančių feministinių sąjūdžių dėmesį. Šiuo atveju Marija netikėtai tapo viena iš savotiškų feminizmo sąjūdžių skelbėjų, mokslininkė tyrėja, tarsi propaguotoja, beveik savo rūšies "guru" ne tik Kalifornijos moterų sąjūdžiuose, bet ir visoje Amerikoje ir gal dar toliau. Dėl to ligi vėliausių dienų ji nuolat buvo paieškoma ir lankoma mokslininkų ir feministinių grupių veikėjų, kviečiama su paskaitomis į sąskrydžius ir konferencijas, fotografuojama ir filmuojama.

"The language of the Goddess" studija buvo tasai "pilotinis" veikalas, žymiųjų Harper & Row Publishers nepaprastai puošniai išleistas veikalas su beveik 2000 įvairiausių iliustracijų. Pavadinimo žodį "language" čia derėtų suprasti ne vien tik kaip "kalbą", bet plačiau, kaip "iškalbą", "kalbėjimą", "pasisakymą", o ir "goddess" čia suprastina kaip kas daugiau negu mums įprasta deivė, bet labiau kaip "dievė" (naujažodis, kuris mūsų kalboje dar naprigijo).

Šiame veikalė mokslininkė – sakytum, savotiška pranašė, tartum naujos religinės sampratos skelbėja – archeologiniais ir gausiais mitologiniais duomenimis įrodinėja, kad jau daug anksčiau, dar prieš krikščioniškąją civilizaciją, mūsų prosenelių proseneliai tikėjo į amžinai gyvenančią Dievę, kuri jiems buvo visokio gamtinio gyvenimo išraiška ir simbolis. Ji jiems įsmėnino visą, kas šventa ir paslaptina mūsų žemėje. Jos galia reišėsi vandenyse ir akmenyse, urvuose ir kapuose, gyvuliuose ir paukščiuose, medžiuose ir gėlėse. Jos vaidmuo – teikti gyvybę, atgyvinti, tramdyti mirtį...

Apie šį veikalą gausiai pasipylė archeologų, kultūros ir religijų istorikų bei kritikų atsiliepimai, daugiausia teigiami, susižavėję ar kiek nustebę. Toji Dievės šnekta ir ją gaubianti mistika, girdi, čia buvęs visą mokslininkės veiklą apvainikuojantis perlas. O

viena rašytoja ir kritikė, Eva C. Keuls, tiesiog liudijo, kad šisai viekalas esąs dešimtmečių tyrinėjimo vaisius, keičiantis mūsų tradi-

Prof. dr. Marija Gimbutienė

cinis sampročius apie veiksnius, formavusius žmonijos istoriją. Ir prideda: "Marijai Gimbutienei lemta įeiti į istoriją, kaip mokslininkė, kuri giliai paveikė mūsų mintijimą apie tai, kas mes esame ir iš kur atėjome"...

Be abejo, negalėjo stigti ir neigiamų pasisakymų, kad tokios...

10

VISA LIETUVA MINĖJO NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO DIENĄ

Vasario 16-osios minėjimo iškilnės prasidėjo Nepriklausomybės aikštėje. Čia, prie Seimo rūmų, ant trijų aukštų stiebų buvo iškeltos Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybės vėliavos.

Tokia ceremonija atlikta pirmą kartą. Kaip pasakė kalbėdamas joje ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, nuo šiol vėliavos bus keliamos Vilniuje, Rygoje ir Taline pažymint kiekvienos Baltijos valstybės nepriklausomybės atkūrimo dieną. Šiuo aktu pabrėžiamas Lietuvos, Latvijos ir Estijos solidarumas. Vėliavų pakėlimo iškilnėse dalyvavo Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas, Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, Seimo ir vyriausybės nariai. Ceremoniją stebėjo tūkstančiai vilniečių.

Daug jų atėjo ir prie Nepriklausomybės signatarų namo Pilies gatvėje, šiame name 1918 metų vasario 16 dieną buvo pasirašytas Nepriklausomybės aktas, paskelbęs, kad "Lietuvos Taryba atstato nepriklausomą, demokratinius pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiria nuo valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis". Mitinge kalbėjo Vytautas Landsbergis, kiti Kovo 11-osios akto signatarai.

Vakare Operos ir baleto teatre įvyko iškilmingas Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimas. Pranešimą skaitė Algirdas Brazauskas. Jis pažymėjo, kad Vasario šešioliktoji – ypatinga tautos šventė. Šiandieninės demokratinės mūsų valstybės tikrovė kontrastinga, kupina pozityvių pokyčių, permainų, įkaitinta nuomonių įvairovės. Tuo brangesnė ši gilių apmąstymų ir tauraus susikaupimo diena. Ji skatina prisiminti šviesiausius ir didvyriškiausius žmones, apmąstyti tautos ir valstybės kelią. Tai – gražių lūkesčių diena, kalbėjo A. Brazauskas.

Prezidentas sakė, kad iškilmingą šios dienos nuotaiką lydi ir liūdesys. Mes prisimename visus kankinius, tremtinius, rezistentus, visus visus, kurie prarado gyvybę baisiais keturiasdešimtaisiais, Antrojo pasaulinio karo ir pokario rezistencijos metais. Mes prisimename tuos, pažymėjo A. Brazauskas, kurie patyrė pažeminimą ir spaudą. Šią dieną prisimename visus, kurie krito nelygioje kovoje prieš okupantus, ir kurių kūnai ilsisi gimtojoje žemėje ar svetur.

Prezidentas A. Brazauskas savo pranešime prisiminė tarpukario nepriklausomos Lietuvos iškilniausius valstybės veikėjus, jų pasiryžimą ir pasiaukojimą tarnauti Tėvynei. Pasak prezidento, toli gražu dar ne viskas padaryta, kad deramai būtų įamžinti vardai ir nuopelnai visų tų žmonių, kurie priartino Vasario šešioliktoją.

Beveik prieš ketvertą metų dar vieniems garbingiems mūsų signatarams jau kitomis istorinėmis aplinkybėmis teko padėti savo parašus kitame – Kovo vienuoliktosios – Akte. Yra gilus vidinis ryšys tarp vieno ir kito dokumento, pažymėjo A. Brazauskas. Manau kad mes, pasirašę Kovo vienuoliktosios Akta, įsisąmoninome, kokių kančių ir praradimų kaina atgauta mūsų laisvė.

Iškilmingi vasario 16-osios minėjimai surengti Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje. ELTOS korespondentai pranešė, kad jis vyko visuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose.

"SVEIKATA"

Tai vienintelis sveikatos mokymo žurnalas Lietuvoje. Jame rašo žymiausi Lietuvos medikai. Pagrindinė tematika: kaip apsisaugoti nuo ligų, kaip elgtis susirgus, kaip gydytis prieš kreipiantis į gydytoją. Spausdinami ir pasaulio lietuvių – gydytojų straipsniai.

Žurnalo kaina užsienyje – 30 dol. metams, 15 dol. pusmečiui. Užsisakykite "SVEIKATOS" žurnalą! Jame ne tik rasite naudingų žinių. Žurnalas bus Jūsų svečias iš Lietuvos.

312 – 778 – 7500
Rolandas Bartašiūnas
5620 S. Claremont Ave.
Chicago, IL 60636

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

MAŽIUKAS INTERVIUKAS

(kalbamės su Birute Pūkelevičiute)

mūsų valdovas buvo miesto burmistras, o teatro ženklą puošė Kauno stumbras (aišku, su kryžium kaktoje!). Bet pastatas buvo tas pat: Laisvės alėja 71.

K: Įdomus sutapimas. Kaip pasakoj. O ten visados įvyksta nuostabių dalykų.

A: Taip, aš gerokai nuštevau, pamačiusi skelbi-

Vaiko pasaulis yra kitokios apimties.

K: Tad kaip Kauno teatras vertėsi?

A: Spėju, kad tekstas buvo vaikams... pritaikytas... Detalių nesužinojau. Režisierės laišką, pranešantį apie šį pastatymą, gavau tik gruodžio mėnesį.

K: Kokie yra svarbiau-

DALIOS PILKAUSKIENĖS "Aukso žąsies" spektaklio emblema

KLAUSIMAS: Girdėjom, kad Jūsų pasakiška komedija "Aukso žąsis" šią žiemą buvo vaidinama Kaune.

ATSAKYMAS: Teisybė. Premjera įvyko antrąją Kalėdų dieną; iš spaudos matau, kad premjeriniai spektakliai (vaidinant po du sykius į dieną) tęsėsi iki sausio 12 d., kol pasibaigė žiemos atostogos mokyklose.

K: Malonu, ar ne?

A: Taip. Juoba, kad tai toji pati scena, kurioj ir aš prieš 50 metų vaidinau.

K: Kauno Valstybiniam akademiniame dramos teatre?

A: Mūsų vardas buvo kuklesnis: Kauno Jaunasis dramos teatras. Mes priklausėm savivaldybei, ir

mus, kad spektaklis skiriamas vaikams.

K: Nustebot? Juk tai pasaka, o pasakos yra vaikų šalis.

A: Nebūtinai. Turbūt prisimenat garsų muzikinį spektaklį "Once upon a mattress". Tai irgi pasaka (apie karalaitę, negalėjusią užmigti ant žirnio), bet nejaugi ji – vaikams?

K: Ar manot, kad "pupuliams" rašyti neverta?

A: Anaipol! Esu "pupuliams" parašiusi šešias pasakų knygutes. Ir išleidau dvi "Žirginėlių" plokšteles. Bet "Aukso žąsis" šiam būreliui nepriklauso.

K: Kodėl? Ar ji "anti-vaikiška"?

A: Na, ne! Bet ji buvo rašyta augesniam žiūrovui.

sieji kauniškės "Aukso žąsies" kūrėjai?

A: Režisierė ir choreografe – Birutė Marcinkevičiūtė; kompozitorius – Faustas Latėnas; dailininkė – Dalia Pilkauskienė.

K: Juk džiaugiatės?

A: Taip. Vis dėlto džiaugiuosi. Žiūrovų, atrodo, būta daug. Mano draugė, atvažiavusi iš Vilniaus, valandą prieš spektaklį vos gavo bilietą. Ji rašo, kad pastatymas puošnus, kad "dainuojama ir šokama pagal puikią Latėno muziką; vaikučiai ploja į ritmą, gyvai reaguoja į tekstą". O juk šypsena vaikų akyse – yra brangenybė.

Beje, "Aukso žąsis" iševijoje suplasnojo du sykius: spektaklyje (1962) ir filme (1965). R.R.

SAVANORIO GIMTADIENIS

Lietuvos kariuomenės savanoriui kūrėjui Romualdai Valentukevičiui suėjo 106 metai.

Varėnos rajone, Marcinonių apylinkės Kabelių parapijos Daržinėlių kaime šeima gyvenusi. Trys seserys ir du broliai, be Romualdo, augę. Mažazemiai buvę. Dvidešimt vienerių į caro armiją išėjo, Varšuvoj, Gardine tarnavo. Vokietijoje trejus metus nelaisvė išbuvo. Kai baigė karas, paleido belaisvius. Romualdas grįžo Lietuvon. Stoją į savanorius, tada teko kariaut su lenkais iki paskutinio mūšio – prie Širvintų, Giedraičių.

Vėliau dirbo Lietuvos pasienio policijoje. Kiekvieno ryškesnio ano meto

lietuvio biografijoje pasikartoja faktas – 1945 m., Sibiras, tremtis. Apie gyvenimą Sibire lagerio brezentinėj palapinėj, ir žvilgsnį mirčiai į akis, – sunku aprašyti.

Bet tai – praėjo, ir ašaros gimimo dieną – džiaugsmo. Romualdai Valentukevičiui, seniausiam Lietuvos kariuomenės savanoriui – paskirta personalinė pensija.

Gimtaadienio proga Ukmergės šauliai ir savanoriai jam padovanojo šaulio uniformą. Atvyko čia Sąjūdžio tarybos pirmininkas Romas Batūra, rajono Tarybos ir Valdybos atstovai, Ukmergės kariūnų, Vidiškių mokyklos jaunųjų šaulių būrys, socialinės apsaugos ministro pavaduotojas Mindaugas

Mikaila ir Rožė Nagienė. Atvyko ir Vytautas Landsbergis – pabučiavo, gėlių ir knyga savanoriui įteikė. Senukas profesoriui priminė: "Antrąkart susitinkam. Pamenat, kaip Vilniuj už rankų susikibę stovėjome, kalbėjau dar tada aš". Viesiems susirinkusiems savanoris ilgaamžis sakė:

– Mano keliu gal niekas į peklą nenueitų. Tik į Dangų. Tuo dangišku keliu linkiu visiems eiti, kur ėjo Viešpats. O jaunimui ir Lietuvos žmonėms linkiu – būkim vieningi, ištvermingi dėl mūsų Tėvynės, gražiai sugyvenkim.

Loreta Jastramskienė
(Sutrumpinta iš "LA")

* V. Landsbergis sveikina Romualdą Valentukevičių Raimundo Šuikos nuotr.

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

įsivedė skelbimų skyrių, finansines žinias, pradėjo televizijos programų apžvalgą, daug rašo apie sportą, automobilius, žymiuosius žmones.

Daug buvusių "Pravdos" skaitytojų paviliojo nauji laikraščiai: "Kommersant" ar "Skandali". "Pravda" gerai laikėsi, kai lėšos buvo garantuotos visąžinančios komunistų partijos. Dabar, skelbiant pasenusią propagandą apie supuvusius Vakarų ar apie kapitalizmo žlugimą, rusai nebenori skirtis su savo kapeikomis ir "Pravdos" nebeskaito.

TRUMPAI:

Anglijos spauda rašo, jog prezidentas Clintonas užgavo Britanijos vyriausybę leisdamas atvykti Amerikon IRA politiniam vadui Gerry Adams. Jo viza galiojo tik 48 valandas, tačiau, kaip tyčia, tuo pačiu metu lankėsi ir Britanijos užsienio reikalų ministeris Douglas Hurd. IRA bando teroro veiksmais prijungti Šiaurinę Airiją prie laisvosios Airijos, kur JAV ambasadorė šiuo metu yra senatoriaus Ed Kennedy sesuo Jean Kennedy Smith. Sen. Kennedy šį rudenį teks būti perrinktam į Senatą. Spėjiojama, kad vizos davimas IRA vadui rišamas su tais rinkimais.

Georges Marchais, Prancūzijos komunistų gen. sekretoriumi išbuvęs 21 metus, pasitraukė iš pareigų. Jis buvęs didesnis stalinistas už patį Staliną.

JAV Senatas lengvai patvirtino naują JAV gynybos sekretorių William Perry, buvusį Stanfordo un-to profesorį, matematiką ir fiziką, dirbusį gynybos departamente prez. Carterio vyriausybėje, radaro nematomų lėktuvų specialistą.

Prancūzija užbaigė ginčus su Kinija ir pažadėjo nebeperduoti daugiau ginklų Taiwanui. Kinija buvo nutraukusi prekybą su Prancūzija 1992 m., kada Taiwanas pirko 60 prancūzų "Mirage" karo lėktuvų.

Po 1982 metų karo tarp Argentinos ir Britanijos Falklando salose liko daug Argentinos išmėtytų minų. Dabar Argentina pasiūlė tas minas išrinkti, tačiau falklandiečiai nenori išileisti Argentinos kareivių, nors jie būtų civiliais drabužiais. Nėgana to, Argentinos kariuomenės vadai atsakė duoti savo vyriausybei žemėlapius, rodančius, kur tos minos išdėstytos.

Vietnamo komunistų partijos suvažiavimas išrinko į centrinį komitetą 20 naujų narių, kurie pritaria diplomatinių ryšių su JAV užmezgimui. Amerikos Senatas jau pritarė Clintono vyriausybės planui užbaigti prekybos su Vietnamu boikotą.

Brazilijos parlamento etikos komitetas pareikalavo pašalinti 18 narių už kyšių ėmimą.

Pietų Afrikoje pernai politiniuose atentatuose žuvo 4,400 žmonių, skelbia Žmogaus Teisių komisija.

Izraelio vyriausybė, po įtemptų derybų su Palestinos laisvinimo organizacijos vadu Arafatu, skelbia, kad greit bus išspręsti visi klausimai. Jordano karalius pareiškė norą susitikti su Izraelio premjeru. Arafatas buvo priimtas Saudo Arabijos karaliaus Fahdo, tačiau jis dar nepažadėjo finansinės paramos Arafatui, kuris prasižengė, paremdamas Irako diktatorių Sadam Persijos įlankos karo metu.

ALT S-gos EAST CHICAGOS SKYRIUS 35 metams prabėgus

ALTS-gos East Chicagos Skyrius buvo įsteigtas 1958 m. gruodžio 20 d. Per 35 veiklos metus Skyrius atliko daug reikšmingų darbų. Visų pirma veiklai vystyti reikėjo sukaupti lėšų. Tam tikslui Skyriaus nariai savo rankomis pastatė ir pardavė gyvenamąjį namą. Gavo 4,338.23 dol. pelną. Rinko nario mokesčių, viso surinkta 1,530 dol. Parenvimai ir gegužinės atnešė 11,015.00 dol. Kitų pajamų gauta 5,895.69 dol. Gautos pajamos buvo panaudotos įvairiems lietuviškiems reikalams, kaip lietuviška spauda (vien Dirvai ir Vilties draugijai įnešta 7,081 dol.), liuanistinės mokyklos, parapijos, kitos organizacijos ir fondai. Skyrius reagavo į įvykius, kurie lietuviškiems reikalams: buvo rašomi protesto ar padėkos raštai, siunčiamos telegramos, skambinta telefonu. Skyrius surengė daugiau kaip 25 kultūrinio pobūdžio parengimus, neskaitant ge-

Laikui bėgant ši veikla savaime po truputį blėso, mažėjo, kol pagaliau visai išnyko. Nariai apseno, liko mažiau judrūs, ir iš viso tik labai nedaug jų beliko. Didelė dalis iškeliavo nebegrižtinai. Jų tarpe ir Skyriaus steigimo iniciatorius, buvęs valdybos pirmininkas Romualdas Nemickas, o 1993 metais, ilgametis Valdybos pirm., ALTS-gos bei Vilties d-jos veikėjas – Kazimieras Pocius. Prieauglio nebuvo. Jaunoji karta, mokslus išėjusi, išsiskirstė po visą plačiąją Ameriką – toliau nuo dūmų, toliau nuo plieno fabrikų.

Taigi, lygiai po 35 metų, 1993 m. gruodžio 20 d. Skyrius oficialiai nustojo veikti. Reikia manyti, kad Skyrius savo užbrėžtus tikslus pilnai atsiekė. Nors savo skaičiumi nebuvo gausus, bet dirbo darniai ir su entuziazmu. Skyriaus veiklos pėdsakai išliks dar ilgam laikui ir po Skyriaus uždarymo.

"Dirvos" bendradarbis Anicetas Bundonis, lankydamasis Chicagoje padarė pranešimą Chicagos Tautininkams. Sėdi iš dešinės: 1 eilė – Z. Juškevičienė, Vladas Vijeikis ir Elenora Valiukėnienė 2 Eilė: – Antanas Juodvalkis, Stasys Briedis, Dr. Leonas Kriaučeliūnas, Oskaras Krėmeris, Vaclovas Mažeika ir Mečys Valiukėnas. I. Kriaučeliūnienės nuotr.

mo, išreiškiamą širdinga padėka.

Ta pačia proga likę Skyriaus nariai, su skaudančia širdimi, prisimena savo draugus anksčiau iškeliavusius į Anapus. Daug iš jų neturėjo laimės, nors ir labai norėjo ir troško sulaukti Lietuvos, savo tėvynės laisvės atgavimo – Nepriklausomybės atstatymo momento. Jų atminimas įvyks 1994 m. kovo 20 d. sekmadienį. Tą dieną 10 val. ryto bus atnašaujamos Šv. Mišios, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioj, 1390 West 15th Ave. Gary, Indiana. Likę draugai prašo gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti ir pasimelsti už jų sielas.

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Izbickas F., Westwood	10.00
Ždanys V., W.Hartford	10.00
Šimkūnas L., Cherry Hill	5.00
Vasikauskas Vl., Seminole ..	10.00
Bagdžiūnas A., Hillcrest	10.00
Sinkevičius A., S.Woodstok ...	3.00
Varanka E., Chicago	20.00
Dilba A., Philadelphia	20.00
Žebertavičius V., S. Hills ..	10.00
Augutis J., Treasure Is.	10.00
Jonaitis A., Gulfport	10.00
Stepas E., Wilby Hills	10.00
Jūras F., Cleveland	10.00
Gaižutis P.V.C., Russell	5.00
Laniauskas V., Palos Hills ...	5.00
Pangonis S., Omaha	10.00
Januta D., Berkley	100.00
Jakonis V., Canada	10.00
Karmitis L., Columbus	10.00
Gumbelevičius J., Winston ...	25.00
Švarcas P., Thousand Oaks. 10.00	
Vameckas Vl., Waterb'ry ..	10.00
Virbickas L., Danbury	10.00
Česonis A., Linwood	50.00
Zaparackas A., Highland B. 10.00	
Daugirdas A., Willowick ...	15.00
Melsbakas R., Cleveland ...	10.00
Kizevičius K., Cleveland	5.00
Mikalauskas S., Cleveland ..	5.00
Lazdinis G., Euclid	25.00
Apynys V., Clinton	20.00
Juzėnas W., Southfield	20.00
Kasnickas S., Harbert	10.00
Latvys J., Chicago	5.00
Abromas B., Lincolnwood ..	5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Lietuvos Tautininkų veiklai plėsti vajaus komitetas gavo šias aukas

J. Cukuriene	Chicago	25.00
R. Pukštys-Transpak	Chicago	50.00
A. Varnelis,	Dowagiac.....	20.00
Lietuvių Tautiniai Namai,	Chicago	5,000.00
D. Misiulis	Lockport	60.00
I. ir K. Černis	Bloomfield	25.00
A.L.T. Sąjungos	Chicagos skyrius	250.00
R. Jurkūnienė	Lomitta	25.00
L. ir A. Mažeikos	Marina Del Rey	100.00
A.L.T. Sąjunga	Centro valdyba	2,000.00
J.P. Nasvytis	Avon	250.00
J. Petronis	Los Angeles	100.00
S. ir S. Vaškiai	St. Petersburg Beach	25.00
L. Barmus	Chicago	15.00
J. Daugirdas	Chicago	20.00
F. Masaitis	La Mirada	50.00
B. ir V. Mikliai	St. Petersburg	50.00
J. Purtulis	St. Petersburg Beach	20.00
O. Daškevičienė	Chicago	50.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ LB VIDURIO VAKARŲ APYGARDOS VALDYBA PRANEŠA

JAV LB Vidurio Vakarų Apygardos Rinkiminė Komisija sudaro: pirm. K. Laukaitis, tel. 708-323-5326, pirmas rajonas – M. Jakaitis, tel. 708-544-2325, antras rajonas – R. Račiūnas, tel. 708-739-3085, trečias rajonas – V. Jasinevičius tel. 708-985-4905 ir A. Užgirienė, tel. 708-433-5608, ketvirtas rajonas – L. Juraitis, tel. 708-532-7526. Rinkiminė apygarda yra padalinta į keturius rinkiminius rajonus, kurie susideda iš šių apylinkių:

Pirmas rajonas	Pirmininkas/ė	telefonas
1. Aurora	D. Vizgirdienė	708-896-5749
2. Brighton Park	S. Daulienė	312-847-4855
3. Cicero	R. Rimkus	708-484-3234
4. Lemont	G. Kažėnas	708-963-0467
5. Marquette Park	A. Palukaitienė	312-471-0811
6. Melrose Park	A. Sinkevičius	708-544-0125
Antras rajonas		
7. East Chicago	B. Vilutinė	219-322-4533
8. Indianapolis	J. Mankus	317-782-4803
9. Michana	A. Karnius	219-872-4654
Trečias rajonas		
10. East St. Louis	Z. Grybinas	618-632-6802
11. Minesota	T. Baltutis	612-824-1925
12. Springfield	J. Turauskis	217-793-7266
13. Waukegan-Lake	V. Sužiedelienė	708-973-1222
14. Wisconsin	R. Pliūrienė	414-637-3585
Ketvirtas rajonas		
15. Colorado	A. Vaitaitis	303-795-6933
16. Hot Springs	R. Sabaliūnienė	501-623-2626
17. Kansas City	K. Žemaitis	913-299-0625
18. Omaha	dr. G. Murauskas	402-341-1110
19. Sioux City	D. Christopherson	712-276-6616
20. Houston	K. Gaižutis	713-496-4241

Kandidatų siūlymo ir sutikimo raštą galima gauti pas apylinkių valdybų pirmininkus, bei Apygardos Rinkimų komisijos narius. Kandidatų siūlymo terminas į JAV LB XIV-ąją Tarybą baigiasi vasario mėn. 28-ą dieną.

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos rinkiminė komisija.

ALTS-gos East Chicagos skyriaus mirę nariai

Kalvaitienė Julija.....	mirė 1961	metais
Steikūnas Antanas.....	" 1962	"
Dundulis Juozas.....	" 1966	"
Tampauskas Jonas	" 1967	"
Pulkauninkas Bronius.....	" 1968	"
Prof. dr. Motiejūnas Juozas..	" 1969	"
Steikūnas Jonas.....	" 1971	"
Petkūnas Jonas.....	" 1974	"
Mažeikienė Vanda.....	" 1975	"
Tampauskas Leonas.....	" 1975	"
Kalvaitis Stasys.....	" 1976	"
Juodakienė Stasė.....	" 1977	"
Dr. Tautvila Juozas.....	" 1983	"
Valeika Kazys.....	" 1984	"
Bagdanskis Juozas.....	" 1984	"
Markevičius Algimantas	" 1986	"
Stulpinas Stasys.....	" 1987	"
Jasevičius Pranas.....	" 1991	"
Nemickas Romualdas.....	" 1991	"
Degutis Aleksas.....	" 1992	"
Steikūnas Petras.....	" 1993	"
Pocius Kazimieras.....	" 1993	"

A.L. Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus mirusių narių atminimas įvyks 1994 m. kovo 20 d. sekmadienį. Tą dieną 10 val. ryto bus atnašaujamos Šv. Mišios, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioj, 1390 W. 15th. Ave. Gary, Indiana. Giminės, draugai ir pažįstami prašomi prisiminti ir pasimelsti už jų sielas.

Likę draugai

gužinių bei pasilinksmini- mo vakarų. Skyrius vykdė ALTS-gos uždavinius – dalyvavo visuose seimuose ir Vilties draugijos suvažiavimuose, Skyriaus nariai rinko ir buvo renkami į Sąjungos vadovaujamus organus. Skyriaus nariai gražiai sugyveno su kitomis organizacijomis ir savo tarpe.

Ta proga čia reikia pastebėti, kad visi atlikti darbai nebūtų sėkmingi, jei Skyrius negautų reikiamos pagalbos ir pritarimo iš kitų organizacijų ir pavienių asmenų. Ji dažnai buvo gauta be didelių prašymų ir reikiamo atlyginimo. Visiems prisidėjusiems prie Skyriaus veiklos ir tikslų įgyvendini-

■ Laiškai Dirvai

ŠIŲ DIENŲ VARGO MOKYKLOS

Philadelphijoje gyvenantis Bronius Krokys, kilęs iš Seinų apskr. Punsko vlsč., domisi ir rūpinasi lietuviškų mokyklų reikalais Vilniuje ir Baltarusijoje. Siekdamas turėti išsamesnę ir objektyvią informaciją apie tenyksių mokyklų padėtį bei mokytojų darbo sąlygas, jis susirašinėja su tų mokyklų mokytojais.

Dauguma gaunamų laiškų byloja apie labai vargingą tų mokyklų būklę, apie nepaprastai sunkias mokytojų, čia pasiryžusių dirbti, darbo sąlygas. Tai dar viena, vis dar tebekraujuojanti, bolševikinės "tautų draugystės" žaizda mūsų tautos kūne. Tą žaizdą greičiau užgydyti galėsime tik bendromis pastangomis, ypatingu rūpesčiu ir nuolatine tų mokyklų globa. O tai jau privalu visiems – visų pirma oficialioms Lietuvos valdžios institucijoms ir visuomeninėms švietimo organizacijoms ir pagaliau tai turėtų rūpėti ir mūsų išeivijai.

Štai ką, pristatydamas laiškus DIRVAI, rašo B. Krokys.

Laiškų skyrius laikraestyje yra daugumos skaitytojų su įdomumu skaitomas. Tai mūsų visuomenės aktualijos. Siunčiu 4 laiškus iš Pietų Lietuvos, Vilnios krašto mokytojų, apie jų darbo sąlygas ir sėkmę. Apie lietuviškų mokyklų kovą už savo tieses Lietuvos teritorijoje, apie varžybas už mokinius su nutautėjusiais lietuviais ir lenkais.

Nors šie laiškai yra rašyti man, nes aš užklausu to krašto mokytojų, tačiau jų turinys yra skirtas visiems Šiaurės Amerikos lietuviams ir tuo pačiu įdomus. Tai tik atviri pasakymai, netiesioginis prašymas pagalbos.

Laiškai yra parašyti rankraščiu, perrašant mašinėle niekas netaisyta, nepakeista.

Laiškų ištraukas pateikiame mūsų skaitytojų dėmesiui.

si kiti turime kas rytą važiuoti 30 km. Vietoje mokytojams nėra kur gyventi. Lenkai visaip trukdo, kad tik lietuviai čia neapsigyventų. O važiuoti į darbą yra labai sunku. Reikia anksti kelti važiuoti traukiniu ir vėlai grįžtame namo. Todėl jauni mokytojai bėga ieškoti lengvesnio darbo. Jeigu mokytojas per mėnesį gauna 130 litų, o mano direktoriška alga 152 litai, tai dažnai imi galvoti, kad dirbi visai veltui. Šiandien mokytojas yra pats didžiausias skurdžius. Nenuostabu, kad visoje Lietuvoje baigia išbėgioti visi mokytojai.

Bet yra ir smagesnių dalykų. Per tuos metus žymiai daugiau atėjo vaikų į lietuvišką mokyklą, nes mes daug dirbame su vaikais ir tėvais, kalbėdami apie lietuvių. Darome visokių renginių kad mokiniams būtų įdomu. Rudenį ir pavasarį sodinam mišką. Pasodinom 20,000 pušelių. Pastatėme prie mokyklos didelį ažuolinį kryžių, sukurtą Ipolito Užkurio. Tautinius šokius šokame ir dainas dainuojame

liais sunkumais. Tėvai negali nieko vaikams padėti. Į mokytoją žiūri labai kritiškai.

Jau dešimtį metų Šumske gyvena ateiviai iš Baltarusijos ir nutautėję lietuviai. Lietuvos lenkai uoliai stengiasi juos glausti prie savęs žadėdami autonomiją. Greitimos lenkų mokyklos vadovai siunčia po kaimus agentus, kurie agituoja tėvus leisti vaikus tik į lenkišką mokyklą. Jaunas kunigas, energingas paskirtas iš Lenkijos, aktyviai dalyvauja mokyklos darbe.

Mūsų darbo sąlygos. Tris metus glaudėmės lenkiškoj mokykloj. Pernai gavome, vietinių gyventojų nusiaubtą vaikų darželį. Dabar turime savo sienas, stogą ir vadovėlius. Apima liūdesys, kai pajunti paliktą likimo valiai ir esi niekam nereikalinga. Bet nepamesi

juk vaikų. Pagaliau kur jie eis? Jei paliksiu – lenkai džiūgaus pergale. Tik ar mūsų tautos "patriotai" Šumske gaus uždaryti lietuvišką mokyklą. Bijau šis kartas jau būtų paskutinis. Tikiu kad ir mano mokyklai liktų keletas centų jei juos skirstytų teisingai. Girdečiau nemažai lėšų surenka iš užsienyje gyvenančių lietuvių, bet dažniausiai jos skirstomos nepasiekia adresato. Tik vaikam neaiškinti ir nieko neprašyti, kitaip būsi apšauktas nepatrijotu.

Atleiskite, jei mano išpažintis atrodo Jums sentimentali. Aš tik norėjau išsakyti tai, ką jaučiu ir pergyvenu dirbdama čia, Lietuvos žemelėje.

Su pagarba ir geriausiais linkėjimais. O.P.

(Bus daugiau)

BALSAS IŠ MINIOS

(Atsišaukimas į lietuvių laikraščių leidėjus ir redaktorius).

Lietuvai ir Lenkijai ruošiantis pasirašyti tarpusavę sutartį, turėtų būti viešai keliamas Lietuvos sostinę Vilnių liečiąs klausimas, kurį lenkai, drauge su lenkuojančiais lietuviais, palaimintoje tyloje stengiasi palikti kabantį ant atskiros rezoliucijos ateities istorikų nagrinėjimui, paliekant dabartį tamsioje stagnacijoje, kurioje kraštutiniai fanatikai galėtų svajoti sukelti atsikėrimo kruviną audrą.

Tyros sąžinės lietuviai, tikintys į visišką išsilaisvinimą ir savarankišką gyvenimą, turi reikalauti, kad Vilnius su jo sritim, pasirašoma sutartimi, būtų besąlyginai pripažintas Lietuvai. Istorikai, mokslininkai ir politikai turės patvirtinti, kad sakyta sutartis buvo pasirašyta abiejų valstybių teisėtą atstovų ir ratifikuota abiejų valstybių demokratiškai rinktų parlamentinių atstovybių.

Palikime praeitį prisiminimams, teikiantiems stiprybės šviesiai ir taikingai ateičiai.

Negalima kaltinti Jo Šventenybę Joną Paulių II šališkumu, kai jis, respektuodamas senus tarptautinius aktus (1923 m. Ambasadorių nutarimas ir 1925 m. su Lenkija konkordatas), negalėjo Lietuvai skirtą kardinolą pasodinti Vilniuje, o Vilniui skirtą arkivyskupą nepasirinko iš Lietuvos bažnytinės provincijos dvasiškių.

Visi Jo Šventenybės adresu galimi priekaištai neegzistuoja, jei numatomoji pasirašyti tarp Lenkijos ir Lietuvos sutartis akcentuotų Vilniaus, kaip Lietuvos istorinės sostinės, priklausomybę Lietuvai. Tada ir Jo Šventenybės Lietuvoje lankymosi metu žodinis pripažinimas taptų kūnu... Tegu šis balsas iš minios nelieka balsu tyruose!

*) Vilniui mūsų, sugrąžintam rusų, galimybė išlaikyti tėra, tik per katalikų "viera"...

*) atitinkamai pataisant 1925 m. konkordatą.

Su pagarba Jums
"Dirvos" skaitytojas
A. Bliudakis

Vilniaus rajono Bezdonių mokyklos mokiniai ir mokytojai.

LAIŠKAS IŠ BEZDONIŲ ANTROSIOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS

Dėkoju Jums už malonų laišką. Esu laiminga, kad yra pasaulyje lietuvių, kuriems skauda širdį dėl tos apleistos rytų Lietuvos. (Mes tą Lietuvos dalį vadiname liudnāja Lietuva). Džiaugiamės jei kas mumis domisi ir padeda. Savo valdžiai mes nerūpime (turiu galvoj aukščiausią Lietuvos valdžią). Gyvename mes sunkiai, bet tie, kurie dar likome savo darbe, esame ištvermingi ir tikiuosi, kad tik liga ar bėda mus iš to darbo atitrauks.

Mūsų mokykla. Iki 1991 metų Bezdonių kaime nebuvo lietuviškos mokyklos. Lietuviai vaikai mokėsi kartu su rusais ir lenkais vienoje mokykloje. Bet

atskirose klasėse. Sunkiai teko kovoti, kol gavome atskirą liet. mokyklą. Gavome labai apleistas senoviškos statybos patalpas, grindys išlūžusios, krosnys griuvančios, bet džiaugėmės kad turime atskirą, lietuvišką mokyklą. Geri žmonės davė mokyklai lėšų remontui. Gavome paramos ir iš Philadelphijos moterų klubo. Atsiuntė vaikams drabuželių, saldumynų. Šįmet Balfio pirmininkas atsiuntė maisto, o mūsų geroji padėjėja, kaip mes ją vadiname pasakų Feja, ponio Bronė Karaškienė iš Derlan jau antrą kartą suruošė mūsų vaikams didelę siuntą drabuželių, maisto. Mes jai esame labai dėkingi.

Šiuo metu mokykloje mokosi 60 mokinių, dirba 11 mokytojų. Tik du mokytojai gyvena Bezdonyse, vi-

me – tėvams ruošiamė koncertus. Aplankykite mus! Dėkojame užtai, kad Jūsų širdies dalelė yra skirta ir mūsų bėdoms. A.Š.

LAIŠKAS IŠ ŠUMSKO

Esu labai sužadinta ir džiaugiuosi gavusi Jūsų laišką. Ačiū Jums! Trumpai apie savo mokyklą. Šiais metais mano mokykloje liko tik 6 mokiniai iš 11. Iš jų 5 jau baigė mokyklą, o nauji neatėjo. Kitais metais ateis. Vaikai nuo 6 iki 10 metų. Sergančių nėra, tačiau visi neturtingi į mokyklą ateina dažnai alkani, palieję, nes tėvai girtuokliai.

Šumske nėra nei vieno lietuviškai kalbančio arba tą kalbą suprantančio žmogaus, todėl mokymo procese vaikai susiduria su dide-

RITA STAŠKUTĖ

Kelionių specialistė

Europa, Karibų salos, Meksika, Pietų Amerika, Vid. Rytai

TEL: (216) 831 - 5530 FAX (216) 831-5028

1994 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

geriausios kainos – patogiausi lėktuvai

1-800-366-9980

FINNAIR: via Helsinkis į Vilnių

(antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais)

arba kitomis jums tinkamoms oro linijomis:

SAS-via Copenhagen, LH-via Frankfurt,

LOT Polish-via Varšuva, AUSTRIAN AIR-via Viena

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. • Suite 103 (Ohio Savings Building) BEACHWOOD, OH 44122

LAIMINGO GYVENIMO PENKI DEŠIMTMEČIAI

Jurgis ir Veronika Janušaičiai 1993m. gruodžio 26d., atšventė vedybinio gyvenimo penkiasdešimties metų sukaktį.

vo pas tėvelius į Daytona Beach, FL. Kalėdom. Sukaktuvinius pasveikino visi šeimos nariai, apdovanojo juos gražiomis dova-

Verutė ir Jurgis Janušaičiai, švenčiantys savo vedybų 50-ties metų sukaktį.

Sukaktuvinius gražiai pagerbė Daytona Beach, FL lietuvių telkinio lietuviai gruodžio 12 d., švenčiant Sietyno 10 metų sukaktį. Veroniką ir Jurgį Janušaičius šv. Mišių metu, bažnyčioje pasveikino ir specialų palaiminimą suteikė kun. Ričardas Grasso, o vaišių metų salėje sukaktuvinius sveikino organizacijų atstovai. Sietyno valdybos pirminikė Juozė Daugėlienė ir Danutė Šilbajorienė įteikė Veronikai gėlės ir abu sukaktuvinius papuošė korsažais.

Visa šeima-dukros Danguolė ir Ronaldas Weed, dukraitė Vanessa Varnaitė iš Kalifornijos, Rasa, Benediktas ir dukraitė Natalytė Skvirbliai iš Čikagos bei Ramunė ir Ričardas Badauskai iš Atlantos suvažia-

nomis, o ta proga mieli draugai prisuntė daug gražių gėlių ir sveikinimų. Vakarienes metu LB apyl. pirminikė dr. Sigita Ramauskienė sukaktuvinius sveikino bendruominės vardu.

Veronika ir Jurgis Janušaičiai susipažino 1940 m. per tris Karalius. Prasidėjusi pažintis Verutė ir Jurgis suvedė bendram, laimingam gyvenimui, kurių moterystę palaimino Vidiškių klebonas 1943 metų gruodžio 26, antrąją Kalėdų dieną.

Neilgai teko šia laime žiaugtis tėvynėje. Po aštuonių mėnesių, frontui artėjant, jaunieji Janušaičiai rugpjūčio pabaigoje paliko gimtuosius namus. Gyveno Dresdene, kur pergyveno jo didįjį bombardavimą, bet išliko gyvi. Sesutės ir svai-

nio Ivanauskų pastangomis 1949 m. pavasarį pasiekė Ameriką.

Jų laimingą gyvenimą praturtino trys malonios dukrelės-Danguolė, Rasa ir Ramunė. Visos baigė universitetus, sukūrė šeimas. Seneliai džiaugiasi dviem Jukraitėm-Vanessa Varnaitė, studente ir mažąja, septynmete Natalyte Skvirblyte.

Kada Verutė rūpestingai auklėjo dukreles, Jurgis buvo pagrindinis duondavys, drauge jis išliko nuo pat jaunystės uolus visuomininkas, nepavargstantis spaudos bendradarbis. Jis aktyviai bendradarbiauja Dirvoje. 1990 m. J. Janušaičiui buvo paskirta Žurnalistų premija.

Vytautas Kasniūnas

JONAS-KRISTUPAS, ANDRIUS IR SABINA MONČIAI

ieško Elenos MONCY – DEFALO, Antano Mončio puseserės, gyvenusios Evergreen, COLORADO.RAŠYTI: M. MONCYS 5, RUE DE LA COLLEGIALE 75005 PARIS PRANCŪZIJA.

Parduodamas naujas NAMAS. Netoli Nemuno, Druskininkuose, ant ežero kranto. Namas mūrinis, dviejų aukštų 2 svetainės, 6 miegamieji, 2 virtuvės, 2 vonios. Didelis mūrinis ūkinis pastatas su vasaros virtuve ir garažu. 18 arų sklypas, sodas, daržas, šulinys. Besidomintiems galime pasiūsti namo fotografijas. Kreiptis tel.: (801) 2775416, Lietuvoje, Kaune tel.: (011-3707) 233772

T R A N S P A K

Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO

Pinigai pervedami doleriais

Maisto siuntiniai, nuo \$39 – iki \$ 98.

Siųskite per seniausią persiuntimo į Lietuvą įstaigą

TRANSPAK RŪTA DEGUTIENĖ

216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Chicago tel. 312 436-7772

2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629

Populiariausias dienraštis Lietuvoje – "Lietuvos Rytas", metams \$149 oru. Priimam Užsakymus.

1994 m. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

1994 m. Š. Amerikos lietuvių Šachmatų Pirmenybės įvyks 1994 m. balandžio 16-17 d.d., Marquette Park Fieldhouse, 6700 South Kedzie Ave., Chicago, Ill. ŠALFASS-gos Centro V-bos ir ŠALFASS Šachmatų K-to pavedimu, pirmenybes vykdo Chicago lietuvių šachmatininkai. Varžybų vadovas – Pranas Šalkauskas.

Bus žaidžiama 4 ratų šveicarų sistema. Laiko riba – 40 ėjimų per 90 min. su 30 min. "Sudden Death".

Tvarkaraštis: Šeštadienį, balandžio 16 d.: registracija nuo 8:30 AM iki 9:00 AM; II ratas – 1:30 PM. Sekmadienį, bal. 17 d.: III ratas – 9:00 AM; IV ratas – 1:00 PM.

Laimėtojai teks Dr. Algirdo Nasvyčio Atminimo Pereinamoji Taurė, įsteigta 1982 m. Pereitųjų metų laimėtojas – Arūnas Simonaitis, New Yorko LAK narys. Šalia to, pirmųjų 3-jų vietų laimėtojams skiriamos specialios ŠALFASS-gos meti-

nių žaidynių plaketės. Taipogi bus ir piniginės premijos, nemažiau kaip už 3 vietas.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių kilmės šachmatininkams, registruotiems 1994 m. ŠALFASS-je.

Dalyvių registracija – iki 1994 m. balandžio 11 d. imtinai, pas pirmenybių vadovą, šiuo adresu:

Pranas Šalkauskas,
10707 S. Keating Ave,
Oak Lawn, IL 60453.
Tel. (708)-423-5289.

Smulkios informacijos pranešamos visiems ŠALFASS-gos klubams ir pavieniems šachmatininkams, jei turime jų adresus. Reikalui esant, kreipkitės į Pr. Šalkauską.

Planuojama šių metų pirmenybes padaryti kuo platesnės apimties, pagerbiant mūsų iškiliuosius žaidėjus bei prisimenant garbingą lietuvių šachmatininkų nueitą kelią.

ŠALFASS šachmatų K-tas
ŠALFASS centro valdyba

PATRIA

2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629,
tel. (312) -778-2100

Didelis pasirinkimas dovaninių bei buitinių prekių, pageidaujama ir Lietuvoje. Dėl specialiai sumažintų kainų klausykitės Šluto radijo valandos sekmadieniais nuo 7 iki 8 val. ryto, 1450 AM banga

BALTIC BOOKKEEPING

866 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119 (216) 486-5711

■ Pildo taksus

■ Tvarko finansines apyskaitas

■ Atlieka įvairius finansinius apskaičiavimus

Vytautas Apanavičius

Asmeniškai, greitas ir sąžiningas pataravimas.

Taksų pildymui nelaukite paskutinės dienos!
Skambinkite 486-5711 VYTUI APANAIVIČIUI.

Waterview Properties
of the Palm Beaches, Inc.

MLS

Ray Staškūnas

LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road 407-622-5000
North Palm Beach, FL 33408 407-626-6562 res.
SE Corner of PGA Bridge 407-622-5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1(800) 369-7355

CLEVELANDE ir apylinkėse

ŽAIBO DIENOS 1994

Tradicinės Clevelando Lietuvių Sporto Klubo Žaibo dienos įvyks kovo 5 & 6 d.d. Pagrindinis šio įvykio tikslas yra sutelkti lėšų LSK Žaibo sportinei veiklai paremti. "Žaibo Dienų" programoje bus šie reginiai:

Kovo 5 d., šeštadienį, 6:30 val. vak., Lietuvių Namų viršutinėje salėje – **Metinis Žaibo Vakaras** – loterija (Reverse Raffle), vakarienė, "open bar", muzika, \$1000.00 "Grand Prize". Kaina – \$25.00 asmeniui. Bilietų skaičius ribotas. Užsisakyti galima pas Vidą Tatarūną 486-7916 bei pas platintojus.

Kovo 6 d., sekmadienį, 11:30 val. ryto, Dievo Motinos parapijos auditorijoje – LSK Žaibo jaunučių krepšinio rungtynės. *amb*

TAUPOS PRANEŠIMAS:

Vasario 27 d. 12:00 val. p.p. įvyks TAUPOS narių metinis susirinkimas D.M.N.P. parapijos viršutinėje salėje.

RAMOVĖNŲ SUSIRINKIMAS

Pranešame, kad LKVS "Ramovė" Clevelando skyriaus metinis narių susirinkimas šaukiamas šeštadienį, vasario 26 d. 4 val. popiet, Lietuvių namų viršutinėje salėje.

Dienotvarkėje: valdybos, kontrolės komisijos rinkimai, diskusijos, kuprinės pabiros. Nariai ir svečiai prašomi susirinkime dalyvauti.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

VELYKINIAI
siuntiniai Lietuva ir kitas
Baltijos valstybes pasieks
greičiausiai per
atlanta IE, Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL, 60629
(312) 434-2121 Iš Toliau: 1-800-775-SEND
Atstovas Clevelande: **LITMA**
639 East 185th Street, Euclid, OH, 44119

(216) 481-0011

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

HOME

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio 9:00 – 4:00
Pentadienį 9:00 – 6:00
Šeštadienį 9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

PARENGIMAI

1994 M.

- KOVO 5 & 6 d. – Žaibo Dienos Vakaras–loterija "Reverse Raffle", sporto varžybos, etc.
- KOVO 20 d. Dievo Motinos parapijos patalpose Kaziuko Mugė
- KOVO 26 d. 7 v.v. Šv. Kazimiero lit. mokyklos choro Pavasarinis koncertas, Dievo Motinos parapijos salėje.
- BALANDŽIO 9-10 d.d. Ateitininkų metinė šventė: šeštadienio vakare VAIDILUTĖS teatro spektaklis, sekmadienį po mišių – Akademija Dievo Motinos parapijos salėje.
- BALANDŽIO 10 d. Atvelykio stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 ryto.
- BALANDŽIO 17 d. 4 v. p.p. Jungtinio choro Toronto "Volungės" ir "Dievo Motinos" Religinis koncertas, D.M. parapijos šventovėje.
- BALANDŽIO 23 & 24 d. d. Š. Amerikos Lietuvių 1994 m. Jaunučių Krepšinio Pirmenybės Clevelande. Rengia LSK ŽAIBAS
- GEGUŽĖS 15 d. Aldonos Stempuženės koncertas.
- GEGUŽĖS 30 d. Memorial day – apeigos – mišios – pusryčiai rengia

Katalikų karo veteranų postas 613 Šv. Jurgio Parapijoje 8:30 ryto.

- BIRŽELIO 12 d. – Tragiškojo Birželio minėjimas. Rengia Pabaltijiečių komitetas.
- LIEPOS 10 d. Clevelando Pensininkų Klubo gegužinė. (Sekmadienį)
- LIEPOS 17 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė pradž. 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.
- SPALIO 3 d. Pabaltijiečių

vakaras. Rengia Clev Pabaltijiečių komitetas (Lietuviai, latviai ir estai.)

- SPALIO 8 d. Los Angeles vyrų kvarteto koncertas Rengia vyrų skaučių Židinys.
- LAPKRIČIO 13 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.
- GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje pradž. 9:30 v.v.

Patarnavimas Jūsų elegantiškam stiliui...

Normandy Party Center

Leiskite mūsų kulinarijos specialistams sukurti puikų vestuvinį balių ar kitokios paskirties vaišes

585-5850

Skambinkite nemokamai paragauti mūsų maistą
30310 Palisades Pkwy.
Wickliffe, OH 44092

Pilnas patarnavimas mūsų salėje arba pristatoma į kitas vietas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street * Cleveland, OH 44119
481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

Leidiniai Lietuvoje

PARTIZANINIŲ KOVŲ EPAS

Antanas Dundzila

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Cleveland'e gyvenančio Povilo Pečiulaičio - "Lakštingalos" odiseja yra stebinti. Partizanavo Suvalkijoje, klasta 1952 m. buvo sumintas - iš to suėmimo kilo ir knygos pavadinimas, "Šitą paimkite gyvą" (psl. 127).

Po žiaurios Sibiro tremties, remdamasis savo JAV pilietybe, įveikęs daugybę sovietinės valdžios trukdymų, 1989 su žmona atvyko į Ameriką. Autorius apie pusę knygos skyrė savo partizaninių žygių ir kovų išgyvenimams. Kita pusė tai tardymai, tremtis, pluoštas nuotraukų, išvykimas į Ameriką. Yra daug dokumentinės medžiagos, daug stribų, partizanus išdavusių parsidavėlių, tardytojų, sargų pavardžių.

Čia įterpsiu pastabą apie P. Pečiulaičio JAV pilietybę. Galimas daktas, kad jis yra ne vienintelis JAV pilietis, kovojęs partizanų eilėse. Paskutinis Lietuvos partizanų vadas Adolfas Ramanauskas - "Vanagas" buvo gimęs Amerikoje, New Britain, CT mieste. Esu matęs Vanago gimimo metrikų ofiicialiai patvirtintą nuorašą, jis irgi, galbūt galėtų būti laikomas JAV piliečiu. Betgi dabar tas nebe svarbu, nes jį bolševikai 1957 m. sušaudė.

Įdomu Pečiulaitį skaityti kitų partizaninių knygų fone. Taigi, skaitėme Juozą Lukšą - Daumantą, skaitėme Adolfą Ramanauską - Vanagą, o neseniai DIRVOJE rašėme apie J. Petraškos knygą. Šios visos knygos savo aprašomų partizaninių kovų pobūdžiu skiriasi. Gal kada pasisieks šiuos leidinius palyginti, juose iškeliant autorių aprašomų partizaninių kovų sintezę bei charakteristiką. Gi skirtumų jose yra daug, nes, labai aišku, kad autoriai dalyvavo skirtinguose partizaninės kovos lygiuose ar etapuose. Jų partizanavimo pobūdis buvo kiekvienam kitoks, jis skyrėsi pagal einamas pareigas ir vykdomus uždavinius. Tokiai analizei iki šiol paskelbta partizaninė medžiaga yra jau pribrendusi.

Tačiau grįžkime prie P. Pečiulaičio: savo atsiminimuose jis - ne štabistas, ne

planuotojas, ne partizaninės spaudos platintojas ar redaktorius, ne ryšininkas, bet kovotojas pirmose partizaninių mūšių eilėse. Aprašomuose įvykiuose jis žygiuoja, slepiasi, puola, slenka, šaudo, traukiasi. Amerikos karinėje terminologijoje sakoma: "combat soldier", "combat officer" - lietuviškai būtų "kovos karys". Aktyvios, tiesioginės kovos kariu Lietuvos partizanų eilėse buvo P. Pečiulaitis. O tų kovų buvo daug. Daug buvo ir aukų.

Išsivijai, jau seniai plačiau pažįstančiai Daumantą - Lukšą, bus įdomu, kad, iš Vakarų sugrįžusį Daumantą, jo žuvimo žygyje lydėjo P. Pečiulaitis su keliais kitais (psl. 108-113). Iš P. Pečiulaičio pasakojimo konkrečiai sužinome apie paskutines Daumanto gyvenimo minutes. Kai kulka pakirstas Daumantas krito, P. Pečiulaitis dar paleido kelis šūvius ir pajėgė iš spąstų pasitraukti. Šį epizodą išsivijos spaudoje P. Pečiulaitis trumpai paskelbė 1990 m. pradžioje, jį dabar detalizuoja knygoje.

Įdomu, kai pasitaiko pašalinių šaltinių, kokį nors atsiminimų įvyki nušviečiančių iš "antros" pusės. 1990 teko kalbėtis su žmogumi iš Lietuvos, kuris pasakojo apie kelionę siauruoju geležinkeliu Jiesios apylinkėje. Tą traukinuką užpuolė partizanai, nes buvo žinoma, kad juo buvo vežamos durpynų darbininkams algos. P. Pečiulaitis tą partizanų operaciją aprašo, jis pats joje dalyvavo, žavū! Iš jos partizanai išsinešė 261,000 rublių (psl. 93).

Kai 1993 pabaigoje patyriau apie P. Pečiulaičio knygą, jam tuoj pat paskambinau. Sužinojau, kad knygą Amerikje neplatinama, reikia rašyti į Lietuvą. Gaila, bet ką padarysi. Patariu visiems kreiptis į leidėją, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungą, Laisvės al. 39, Kaunas 3000. Knygos kaina, aišku, nepažymėta, bet, dabartinėmis sąlygomis Lietuvoje, ji tikrai verta bent \$10. Rašykite, sįuskite pinigus - nesigailėsite.

Autoriui Povilui Pečiui-

Dalis svečių Clevelando Lietuvių Pensininkų klubo suėjimo vasario 3 d. 1994 m. Iš k. R. Nasvytienė, Ona ir Viktoras Šilėnai, S. Ignatavičius, Bielinienė, S. Igantavičienė, Dr. Gruzdis ir J. Jonaitienė.

LIETUVA XVII-se ŽIEMOS OLPINĖSE ŽAIDYNĖSE

Pagal iš Lietuvos Tautinio Olimpino Komiteto gautas informacijas, XVII-se Žiemos Olimpinese Žaidynėse, Lillehammer, Norvegijoje, Lietuvą atstovauja 6 dalyviai:

Vida Vencienė, 32 metų, dalyvauja Cross-country (lygumų) slidinėjime. Kaip žinome, Vida laimėjo aukso medalį 10 km ir bronzos 5 km distancijose, XV-se žaidynėse, 1988 m. Calgary, Kanadoje, tada dar atstovaudama Sovietų Sąjungą. XVI-se žaidynėse, 1992 m. Albertville, Prancūzijoje, V. Vencienė buvo 15-ta 15 km, 19-ta 5 km ir 32-tra 10 km rungtyse, jau po Lietuvos vėliava.

Ričardas Panavas, 21 m., dalyvauja irgi X-country slidinėjime. 1992 m. Albertville jis buvo 56-tas 10 km, 52-tras - 15 km ir 46-tas 30 km nuotoliuose.

Kazimiera Strolienė, 33 m., Lietuvą atstovauja Biathlono varžybose. Tai yra kombinacija X-country slidinėjimo ir šaudymo. Albertville, K.S. užėmė 27-tą vietą 7.5 km ir taipogi 27-tą - 15 km distancijose.

Gintaras Jašinskas, 26 m., dalyvauja irgi biathlone. Albertville buvo 64-tas 10 km ir 19-tas - 20 km rungtyse.

Povilas Vanagas, 23 m. ir **Margarita Drobiazko** 22 m. dalyvauja poriniame ledo šokių (Ice dancing) čiuožime. Albertville jie užėmė 16-tą vietą.

laičiui linkėtina užtarnautos ramybės ir sveikatos, jėgų. Grįžęs iš Sibiro, dar Lietuvoje jis turėjo jėgų aplankyti tas vietas, kuriose partizanavo, ten net nusifotografavo. O gal jis dar ką nors iš tų dienų parašys?

(Bus daugiau)

Lietuvos dalyvių palydovai yra: Alvydas Raškauskas - Lietuvos misijos šefas, Vaclovas Glažauskas - komandos vadovas, Petras Statuta - LTOK-to gen. sekretorius ir Artūras Poviliūnas - LTOK-to prezidentas.

Ko galime tikėtis iš Lietuvos reprezentantų? Pagal dabartinius mūsų atsitikimus, žymesnių laimėjimų nesitikima, jau nekalbant apie medalius, tačiau vidurkis, atrodo, bus išlaikytas. Vienok, jau pats dalyvavimas Olimpinese Žaidynėse po sava vėliava yra vertingas atsiekimas. Linkime Lietuvos reprezentantams sėkmingai ir garbingai pasirodyti!

Iškilmingas Olimpinių Žaidynių atidarymas įvyko vasario 12 d., šeštadienį. Tautų parade Lietuvos vėliavą nešė čiuožėjas Povilas Vanagas. Į atidarymo iškilmes atsilankė ir Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas.

Vasario 13 d., sekmadienį, prasidėjo sportinės varžybos pilna apimtimi, nors jau 3-jos ledo ritulio rungtynės įvyko šeštadienį. Iš lietuvių, sekmadienį startavo Vida Vencienė, 15 km X-country slidinėjime užimdama 32 vietą.

Vasario 14 d., pirmadienį, 30 km X-country varžybose dalyvavo Ričardas Panavas. Deja, rungties neuzbaigė...

Tas pats likimas ištiko ir Vida Vencienę, vasario 15 d., 5 km X-country rungtyje.

Vasario 17 d. Ričardas Panavas, dalyvaudamas vyrų 10 km X-country varžybose užėmė 38 vietą, iš 88 varžovų prašliuozęs distanciją per 26:46.0 min.

V. Vencienei ir R. Panavui dar liko po porą rungčių. Kiti dalyviai iki vasario 17 d. imtinai savo varžy-

bų dar nebuvo pradėję. Tikėkimės, kad sekantieji startai bus sėkmingesni. Olimpines Žaidynes baigsis vasario 28 d. amb

SABONIS GERIAUSIAS 1993 M. EUROPOS KREPŠININKAS

Lietuvius krepšinio mėgėjus pradžiugino atėjusi žinia, kad Arvydas Sabonis, kuris šiuo metu žaidžia Madrido (Ispanija) "Real" komandoje, buvo išrinktas geriausiu Europos 1993 m. krepšininku. Tokius rinkimus jau keliolika metų organizuoja Europos krepšinio leidinys - "FIBA Basketball", kuris šią žinią paskelbė 1994 m. sausio mėnesio numeryje.

Antroje vietoje liko žinomas Kroatijos žaidėjas Kukočas, kuris dabar sėkmingai žaidžia Chicagos "Bulls" profesionalų komandoje. Šiomet Sabonio persvara rinkimuose buvo įtikinanti: jis gavo 183 balsus, tuo tarpu Kukočas tik 161.

Balsavime dalyvavo 12 geriausių Europos krepšinio komandų treneriai ir 15 žinomų krepšinio apžvalgininkų. Už Sabonį didele persvara pasisakė žurnalistai, kurie jam davė 114 balsų, tuo tarpu pas trenerius Sabonis buvo penktasis su 69 balsais.

Dabar Sabonis su Madrido klubu yra pasitašęs trejų metų sutartį už 4 milijonus dolerių. Tada teises į jį vėl turės Portlando "Trail Blazers" profesionalų klubas, kuris mūsų jau seniai kalbina atvykti pas juos žaisti. "Saboniui didžiajame krepšinyje liko tik keleri metai, tad ar nebūtų gražu karjerą apvainikuoti NBA čempiono titulu" - taip viltingai pasakė Portlando klubo atstovas.

Ed. Šulaitis